

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Pevski zbor.

Rdo ne vé, kako težavno da je cerkv. pevovodji zbrati, izvežbati in ohraniti si nov pevski zbor? Ovirajočih vzrokov je mnogo: Stari pevci in zlasti „primadone“, malomarnost, trma in celò javno nasprotovanje z raznih strani, pa tudi neizkušenosť mladega pevovodje. Marsikaj se je že pisalo o tem; vendar pa mislim, da ne bode odveč, če tudi jaz tu priobčim svoje skušnje gledé vežbanja pevskega zbora na podlagi svojega 17 letnega službovanja.

Glavna napaka pri nas je ta, da si organisti premalo zvežbajo zbor. Da to ne velja od vsih, se samo ob sebi razume, ampak je vzeto povprečno. Nekateri prične prestrogo teoretično, drugi zopet kar s pesmimi prične. Oboje sem sam poskusil, ker sem imel mnogo zborov iz nova učiti v teku let, pa noben teh dveh načinov na deželi ni za priporočati. Skušnja pa me je navedla na tole „methodo“:

Ko si dobim nov zbor ali posamezne zbor dopolnujoče pevke ali pevce, razložim, da note kažejo ali više ali niže pojemo; to oko kmaľu vidi, uho stori svoje, in pevcu ni potreba da bi poznal intervale, škaľe ali akorde imenovati, to dá vse vaja, ko pevci pojejo škaľo, akorde 3, 6, $\frac{6}{4}$ in 7°, a glavna stvar je, da pevec razume takt in ritem.

Naučim jih najprvo, da razločujajo note po obliki: celo, polovne, čet. itd. pavze in da se dobro priučijo takt bítí. Začeti je z $\frac{2}{4}$, potem $\frac{4}{4}$ in zatem $\frac{3}{4}$ in $\frac{6}{8}$. Gledati je, da si pevec vedno šteje takt pri vajah, da zna pavzirati. Vaja zato, je najboljša vzeti takoj, ko se pevci priučijo recimo iz Cecilije nekaterih mašnih, Tantum ergo in Marijinih, kako latinsko polifonno mašo. Jaz pričnem že v teku 8 let z Wittovo XI. Toni: melodijozna, in toľiko polifonna, da se, ko pevec ali pevka prepoje to mašo, gotovo razumi na pavze in razdelitev takta. Seveda je treba pri vsakem taktu sproti razlagati in le stavek za stavkom nadaljevati, in vspeh je vedno tist, da imam pevke, ki pri še tako zamotani polifoniji à la Stehle, Missa „Exultate Deo“ nikdar ne pridejo v omahovanje.

Veliko pozornost je treba vedno obrniti na pravilno naglašanje v slovenskem, tembolj pri latinskem petju. Podčrtaj pevcem in pevkam z rudečem težke zloge in jih siliti od početka je pretiravati, drugače pojo vedno nerazumljivo. Paziti na čisto intonacijo, da se ne razvadijo „žlajfati“, da usta prav odpirajo, da altistinje ne kričijo preveč, s tem se navadijo „dréti“ in distonirajo. Sopranistinje grozno rade tremulirajo, oponašaj jo tako dolgo s kozjem meketanjem, da jo bode sram. Pevke in pevci posebno po deželi jako neradi pojo piano in crescendirati jih je težko naučiti. Prav dobro se obnese učiti vsako pesem poprej alt, da ne vleče na sopran melodijo potem, in sopran itak potem že sliši glasovir ali harmonij. Vsak glas je tako naučiti, da zna svojo partijo brez inštrumenta. Grozno se kaznuje organistu razvada, da uči vedno z inštrumentom, tak zbor slabo poje brez orgel pri procesijah. Vijolina je najbolj uspešen inštrument za pouk, dober harmonij tudi, a razglašen glasovir in pri tem star slab, je za pevce in organista kuga, in pa „coklja“ uspehu. Zato bi pa bilo silno dobro, da bi se v orglarski šoli poučevalo na goslih, da bi dobil podlago; izuri se marljivi lahko sam. Znanje dveh instrumentov dá večje veselje do glasbe.

Ker po deželi dobi pevski zbor le malo plačo ali le kako „malico“, katero mora včasih še organist iz svojega dajati (tako v Stari Loki, kjer sem služil 8 let) — je organist silno odvisen od zbora in ovira prav zelo na predek, in le od finega takta do zbora je odvisno koliko se more doseči. Ložeje je tam, kjer so pevci in pevke plačani. Kako lahko delovanje je potem, skušam tu v Novem mestu, kjer je zbor plačan prav dobro in to tudi še le tedaj, od kar so tu mil. g. prošt Peter Urh. Nikoli še nobeni pevki v misel ne pride, da bi ne hotela eno ali drugo skladbo peti, in zato poskušam tudi sè starimi ala Palestrina skladbami, in ker imamo redne tedenske vaje za ves zbor in še posamezne za novince, gre da je veselje in zadovoljnost pri predstojništvu, meščanih in udeležencih. Pa tudi tu bi ne bil dosegel tega uspeha, če bi bil šel z glavo skozi zid. Tega ne morem dovolj priporočati. Zato naj bi se skladbe, ki delajo naravnost pot cecilijanstvu, ki posredujejo in hodijo in zastopajo srednjo pot, ne ožigosavale s trdo oceno, marveč priporočale, ker na podlagi teh so se še povsodi oprijeli vzorno cecilijanskih skladb, zato kjer je potreba z novega začeti, se ne more iz enega extrema v drugega, kot se je v škodo cecilijanstvu godilo in se še godi. In take skladbe kar naravnost imenujem najzaslužnejše za razvoj. Naštel jih ne bom, vsaj poznamo može, ki na to delujejo, ne gledé na vedno preziranje in ožigosanje, ki vsled skušnje po deželi delajo z najboljšim namenom za povzdigo cerkvene glasbe. Organist, ki si ustanovi nov zbor, naj pazi takoj od začetka na disciplino pri vajah in na koru v cerkvi, če ne mu zraste zbor čez glavo, in on je potem sužen zbora posebno sopranistovk. Naj ne čaka, če ena odneha, da mu počasi zbor scepja kot hruške z debla, če se ne obero, ampak če eden ali ena izstopi, takoj nadomestiti jo, zbor ostane polnoštevilen tako in kujajo se potem ne. Seveda dela dá mnogo, to ve vsak izkušen, a petje vendar ostane na neki gotovi višini, če pa enkrat vse neha, minejo leta, da pridemo tje, kjer si želimo biti. Pevk, ki se kujajo, jih ne nazaj prositi; katera ali kateri izstopi, naj; a če ga prosiš, ti isto stori v kratkem in imaš potem „vraga“ v zboru, ki

ti največkrat vse spači kot garjeva ovca. Če pevci vidijo, da se nobenega ne prosi nazaj, se gotovo ne kujajo, to vem iz večletne skušnje, in le iz stvarnih vzrokov izstop napovejo in potem tudi ne nasprotujejo zboru, kar se drugače često zgodi in ljudstvo zabavljice rado posluša.

Prevelika prijaznost s pevskim zborom se vedno maščuje nad organistom, ljudje ga „vlačijo po zobeh“ in nikomur ne sme nič reči potem, takoj se spremeni v nasprotnika. Tudi ošabnež ni priljubljen pri zboru. Treba je srednje poti v vseh obzirih.

Gg. učitelji-organisti imajo v tem obziru silno lahek položaj. Poznajo že mladino iz šole glede značaja, daru in glasu, mej tem ko organist še le potem zamore odraščence spoznavati. Gg. učitelji imajo že iz šole vglad in respekt, a organist si ga mora pozneje dobiti, kot večina mladenčev 18—20 let ali še manj kot smo bili marsikateri z mojimi sošolci in poznejše. Urediti si je potreba lepo muzikalije. Ni se bati razpisovanja glasov, to da vajo in med tem, ko se prepisuje, doni melodija v ušesih in si spozna skladbo dotični do najmanjše pičice. Preštudirati jo je itak potreba vsako skladbo in to je najprvi in najgotovješi način. Le pri težkih skladbah si je potreba partituro ne iz partiture prepisati, ampak iz glasov sestaviti, in razumel jo boš, kot bi jo sam zložil, ne gledé na veliko korist v muzikalično-teoretičnem obziru.

Vsak glas mora organist prepeti preje sam, da ga zna popolnoma brez vsakega inštrumenta (to je začetkom potreba); potem bo še le pevce lahko naučil gotovo.

Tudi dobrega že vežbanega zbora ne pustiti, da se novo skladbo uče vsi 4 glasovi ob enem; če tudi zadenejo, posamezni glasovi so takrat vedno od soprana odvisni in ne izpeljejo samostojno svoje partije, kar je tudi pri homofonni skladbi neobhodno potrebno, če hoče živo a ne pol mrtve prednašati. Varovati se je šablone v taktu, da ni vedno vse andante ali pa allegro. Takoj v začetku je treba paziti na lepo prednašanje, a vender rajši hitreje nego vleči.

Gg. učitelji že v šoli lahko mnogo store za cerkveno petje. Vzglede navedem tu tole. V Novem mestu uči na dekliški šoli petje preč. g. P. Otokar Aleš in sicer s tako vnemo in uspehom, da zato zasluži javnega priznanja v našem cenjenem „Glasbeniku“. Deklice že iz prvega razreda počenski pojo pri šolskih mašah v naši kapiteljski cerkvi tako čisto, precizno in navdušeno pesmi iz Cecilije, mašne, Marijine in Obhajilne, Foersterjeve, P. Hugolinove, P. Angelikove, podpisanega in drugih in tudi težke kot je iz mojega op. 25 št. 3., da jih meščanje z največjo zadovoljnostjo hodijo poslušat, in jih na orglah spremljajoč, se mi oko porosi, ko nežni glaski 6 let pojo navdušeno kot slavčki.

Kako lahko delo ima potem organist, ko dobi iz take roke pevke za svoj zbor, vé vsak skušen organist.

To toraj sem napisal mladim gg. organistom, starejši imajo itak sami izkušen dovolj, ki izstopivši iz orglarske šole, nastopijo službo, nimajo še nobenihkušenj s pevskim zborom, da vsaj neko malo navodilo ima tu, po ka-

terem — če se ravna in polagoma začne zmerno in pametno, si lahko v par letih izobrazí zbor, služba mu bode olajšana, lepo petje mu da ljubezen faranov in nikdo ne bo zabavljajl čez novotarijo in še čutilo ne bo ljudstvo, da je reforma vpeljana. Toraj ne vse staro zavreči, ne vse novo vpeljati, delati zmerno in uspeh je gotov.

Ign. Hladnik.

Žalostne razmere cerkvenih organistov na deželi.

V začetku tukajšnjih vrstic mi pride na misel, „da prvo je živeti, potem pa modrovati“. Sèm in tje se je pričelo neko gibanje z namenom, da bi se pomagalo orglavcem na deželi do dostojniših in boljših gmotnih razmer, kakor jih ima prenašati marsikateri orglavec po naših slovenskih pokrajinah. Že davno so mi rojile misli po glavi, kako bi se do tega prišlo, da bi se ustanovilo na kak način kakšno podporno društvo orglavcev, ki se mnogo trudijo v svoji stroki, a navzlic temu zelo malo plačo prejemajo. Za ta korak začeli so se zanimati tudi drugod, kakor sledi v tukajšnjem pismu, katero mi je pred kratkim v roko prišlo. Naj navedem le važnejše vrstice:

. . . Predobro Vam je znano stanje organistov oziroma cerkvenikov; pičla služba in še mnogo drugih neprijetnih nadlog nas mnogokrat tlači in mori. Žalostno je n. pr. ako organist zboli; kam se naj obrne, če si ni mogel kaj prihraniti, kje si naj išče pomoči?! — Kdo ga bode podpiral? Zopet je gledati žalostne slučaje, ako zapusti vdovo z nepreskrbljenimi otročiči. Te in še druge misli so me napotile, da bi se osnovalo toliko potrebno „Podporno društvo organistov“ za vse slovenske kraje, čegar namen bi bil podpirati svoje ude v bolezní, dajati jim letne podpore, kedar onemorejo in skrbeti za njihove nepreskrbljene otroke in vdove. Seveda bi se razširilo društvo po pravilih, koje bi se morale dobro sestaviti.

Vam udani

Š. organist v P.

Pomenljiv za imenovani korak je članek v zadnji številki „Cerkv. Glasbenika“ „Položaj slovenskega organista“. V istem smislu sem tudi jaz leta 1893. pisal v „Cerkv. Glasb.“ „List o stanju orglavcev“, nekatere vrstice. Iz tega dopisa izrekam tudi danes: „Dandanes se nahaja ogromno število podpornih društev n. pr. za bolnike, kmete, delavce, sirote, za izpuščene jetnike, da, še celo fakine in barabe, a za borni orglarski in cerkveniški stan, ki je v tesni zvezi s službo božjo, se malokdo zmení, semtertje niti oni, do katerih ima orglavec največ zaupanja . . .“ G. Hladnik je v zadnji številki tega lista tudi omiloval take čč. gg. župnike, ki bi radi pomagali marljivim orglavcem, pa ne morejo, ker imajo sami pičle dohodke. Da, res je taka, a vendar je na mnogih krajih drugače, kar mi je dobro znano, ker sem zvedel iz zanesljivih virov, da se tu ali tam o večjih shodih na plačo vabijo cerkveni ključarji, ministranti, strelači, skripači in še drugi magnati, a ubogi organist nima te časti, temveč mora po zatvoritvi orgel in včasih tudi zakristije mirno na svoj dom misleč: no, že mora tako biti, ker so gospod rekli, da popevati in orglati se ne sme samo za plačo, ampak tudi v čast Božjo. Na mnogih krajih nima orglavec druge plače, kakor vinsko bernjo, katera pa ni mnogo vredna. Posebno, ako ne dobijo cerkveni pevci od cerkve nikakoršne plače, mora potem lastnik z zgor imenovano tekočino svojim slavčekom sem in tam grla namazati, drugače mu hrbet obrnejo in nočejo več na kor prihajati le za ime „gratis“. Sledéča dogodbica zamore gor navedene dogodljaje razjasniti. Dobro se še spominjam, ko me je neki gospod prosil, da sem šel z svojimi pevci na neko svečanost igrati ter vse opraviti, kar je za tak slučaj na kuru potrebno, a konečno nisel imel te časti jaz, kakor tudi pevci ne, da bi se nam bila najmanjša hvala izrekla.

Torej na noge gospodje organisti! ter pričnimo delati na to, da se ustanovi podporno društvo za vse slovenske orglavce; kajti potem menda ne bodemo tako uboga stvar na svetu, kakor smo do dan danes, ko nimamo nikakoršnega zavetja. V imenu nekaterih

gospodov organistov se obračam tudi na slavno cecilijino društvo v Ljubljani in Mariboru, naj bi ono posredovalo do zaželjenega konca. Ne samo zgoraj navedena društva, ampak tudi čt. gg. duhovnike ponižno prosimo, naj nam bodo naklonjeni, da dobimo društvo, katero bo pomagalo v času stiske in hude zadrege. (Glejte „Vabilo“ na str. 48. današnjega lista! Vr.)

Karol Bervar,
mestni organist v Celji.

D o p i s i.

Pri sv. Jakobu ob Savi se je pelo veliki teden sledeče:

Veliki četrtek smo peli pri tihih sv. maši vse slovensko iz Cecilije, samo o presnovu presv. Reš. Telesa koralni „Pange lingua“.

Veliki petek je naš mladi pevski zbor že prav dobro odgovarjal koralni „Veniti Adoremus“, pelo se je tudi koralno „Improperia“ in sicer tako, da je en moški začel in a potem so se soprani in alti vrstili. „Vexilla regis“ je pel celi zbor koralno.

Veliki petek zvečer: več pesmi iz Cecilije in Hribar, Slava Bogu IV. nekatere.

Veliko soboto: enoglasno J. Lavtizarjevo mašo „Statuit ei Dominus“. Graduale iz A. Foersterjeve zbirke op. 54., iz omenjene zbirke se je pel tudi in vesperis „Laudate“ in Antifona „Magnificat“.

Popoldan pri procesiji več velikonočnih iz Cecilije in Hribar, Slava Bogu IV. nekatere, konečno Te Deum, Hladnik op. 10.

Veliko nedeljo pri prvi tihih maši smo peli vse iz Cecilije. Pri veliki peti maši: Hribarjev „Vidi Aquam“, maša „Adoro Te“ od Singenberger-ja. Introit, sequentia in Communio koralno, večina rec. na en glas. Graduale A. Foerster-jeva zbirka op. 54. Offertorium „Terra tremuit“ od K. Geierlechner-ja in konečno „Laudate Dominum“ iz Cecilije. — Razven tega pojemo malone celo Cecilijo in tudi razne skladbe od A. Foersterja, A. Hribarja, H. Sattnerja in I. Hladnika.

Omenim naj še, da naš pevski zbor šteje osem pevskih moči in sicer 3. sop., 3 alte, 1 tenor in 1 bas. Ako se v poštev vzame, da je naš pevski zbor celo nov, da so se deklice še le meseca novembra min. leta začele z nova vežbati, da deklice še vsakdanjo šolo obiskujejo in da sem moral nekatere še slovenski, a latinsko vse brati učiti, je to gotovo lep korak. A za vse to se imamo le preč. g. župniku G. Jakelj-u zahvaliti, brez kojega pomoči bi mi v tako kratkem času tega gotovo ne bili dosegli.

Ako ustrežem, hočem v kratkem zopet kaj poročati. (Prosimo. Vr.)

G. Skok, organist.

Radeče pri Zidanem mostu. Ko sem koncem meseca prosinca leta 1894. nastopil tukaj orglarsko službo, našel sem le dva pevca namreč 1 sopran in 1 tenor. Ker me je pa kmalu tudi tenorist zapustil, primoran sem bil začeti popolnoma z novega.

Posrečilo se mi je pridobiti v kratkem času toliko pevcev, da je za prvo silo zadostovalo. Nekoliko bilo jih je jako vztrajnih, zahajali so k rednim pevske vajah vsaki dan. Velika večina pa je bilo onih, ki so se od začetka sicer z velikim navdušenjem prišli učenja, videč pa, da to ne gre kar čez noč, zgubili so veselje, zahajali k pevske vajah neredno ter slednjič popolnoma izostali.

Kaj storiti? Moral sem pričeti zopet z novimi močmi od začetka. Ker se je to zelo pogosto ponavljalo, zatorej so slabe posledice lahko umljive. Od 32 pevcev (3 sop., 10 altov, 6 tenorjev in 13 basov), katere sem v tem primeroma jako kratkem času podučeval, ostal mi je malenkosten zbor, broječ 6 moči in sicer: 2 soprana, 1 alt, 1 tenor in 2 basa. Ker pa ni moj namen le tožiti o slabih pevske razmerah, temveč podati cenjenim čitateljem „Cerkv. Glasb.“ kratek pregled skladb, katerih smo se v tem času priučili, zaradi tega omenim naj samo še to, da vojaščina, ki mi je tudi pogostoma odtegnila najboljše pevske sile, letos i meni ni prizanesla.

Naučili smo se sledeče: a) Mešani zbor. Missa in hon. ss. Infantis Jesu, zl. Ivan Schweitzer, op. 26. Missa in hon. s. Joseph, Missa Tota pulchra es Maria, zl. P. Ang. Hribar. Missa in hon. S. R. B. M. Virginis, zl. Ig. Hladnik. Missa in hon. s. Caeciliae, zl. Anton Foerster, op. 15. Missa in hon. s. Fidelis a Sigmaringa Martyris, zl. J. B. Molitor, op. 12. Missa, zl. Jos. Renner, op. 20. Missa, zl. Fried. Koenen, op. 11 (samo „Kyrie“). Missa Immaculata, zl. Gothard Rott (samo „Kyrie“ in „Gloria“).

Graduale sem večinoma recitoval na enem tonu, nekatere smo pa vzeli iz Anton Foerster-jeve zbirke in sicer: št. 27, 28, 29, 30, 32, 42 in 46. Poleg tega peli smo „Sequentia Veni sancte Spiritus“, zl. B. Pirnat in „Tu es Petrus“, zl. M. Haller.

Offertorije peli smo iz J. B. Tresch-ove zbirke „Enchiridion“, iz dr. Fr. Haberl-ove „Dvoglasni Offertoriji“ in iz „Cerkv. Glasb.“ od sledečih skladateljev: Ant. Foerster, Dan. Fajgelj, Ig. Hladnik in Jos. Lavtžar.

Tudi se je pelo „Regina coeli“, zl. A. Foerster, „Regina coeli“, zl. Iv. Zupan. „Te Deum“, zl. Fr. Schöpf, op. 68 in drugega od neznanega skladatelja, „Veni sancte Spiritus“, zl. Ant. Foerster, „Asperges me“ v C dur in v F dur, zl. Ant. Foerster. „Asperges me“, zl. P. Ang. Hribar, „Vidi aquam“, zl. P. Ang. Hribar. „Hymnus in festo s. Joseph“, zl. Kaspar Ett, „Ave Maria“, zl. J. G. Wesselack. „Štiri himne sv. Rešnjega Telesa“ od neznanega skladatelja. „Ecce sacerdos magnus“, zl. Anton Foerster in „Responsoria“ enoglasno z orglami ali 4 glasno, zl. Ant. Foerster.

Slovenske pesmi peli smo iz sledečih zbirk: „Cecilija“, „Slava Bogu“ I., II., III. in IV. zvezek. Hladnik Ig. op. 6, 14, 15, 18 in 29. Nekatere iz P. Ang. H. zbirke v čast sv. Cirilu in Metodu. „Pet in dvajset cerkvenih pesmi“, zl. Ant. Foerster, „Napevi pri sv. maši in blagoslovu“, zl. P. Ang. Hribar. „Cerkvene pesmi“, zl. Iv. Zupan, „Cerkvene pesmi“ op. 6 in „Dvanajst Mar. pesmi“, zl. Iv. Pogačnik ter slednjič nekatere iz „Cerkv. Glasbenika“.

V proslavo stoletnice Riharjevega rojstva peli smo zgolj njegove skladbe.

b) Moški zbor. Petje v moškem zboru gojilo se je približno 6 mesecev. Pelo se je: Fr. Witt-ov „Te Deum laudamus“ op. 27^c, različne pesmi iz „Cantica sacra“, kakor tudi razne pesmi od sledečih skladateljev: Gr. Rihar, Ant. Foerster, Iv. Carli, Iv. Pogačnik, Avg. Leban, P. Ang. Hribar, P. Hugolin Sattner, J. Kokošar, Mart. Budna, Ig. Hladnik, Lavoslav Belar in Jos. Kamnikar.

Pri slovesnih mašah pojem „Introitus“ in „Communio“ sam s spremljevanjem orgel. Enako tudi pri mašah za mrtve, pri čemur se poslužujem sledečih skladb: „Requiem“ v d mol, zl. A. Foerster. „Missa pro defunctis“ v a mol in v d mol, zl. P. Ang. Hribar in Missa pro defunctis, zl. Fr. Miglič.

Predno končam, naj omenim, da je članek „Položaj slov. organista“ v zadnji številki „Cerkv. Glasb.“, kolikor sem čul, splošno ugajal. Želim le, da sledijo temu kmalo tudi dejanja.

Josip Kamnikar,
orglavec.

Žužemberk, 24. aprila 1897. Ker iz tukajšnje dolenske strani le redko kedaj pride kak dopis v „Glasbenik“, toraj se drznem zopet jaz nekoliko napisati o stanji oziroma napredovanji cerkvenega petja. Med drugimi omenim sledeče:

Veliki petek zvečer: „Žalostne pesmi Jeremija preroka“, (A. Foerster). „Popule meus“, Lauda Sion št. 67, (Vittoria). „Oh prizanesi mi Oče mili“, neznanega skladatelja, harmoniz. (J. Sicherl). „Klic k pokori“ št. 2. Slava Bogu IV. del, (Ang. Hribar).

Veliko soboto zjutraj: „Missa in hon. s. Viti“, „Cerkv. Glasb.“ (M. Tomec). „Pro vesperis Sabbato sancto“, „Cerkv. Glasb.“ št. 27. in 28. 1892 (A. Foerster).

Veliko soboto pri vstajenju: „Močno se potrese in grob se odpre“, stari napev, harm. (J. Sicherl). „Zveličar naš je vstal iz groba“, Slava Bogu IV. del (A. Hribar). „Veseli nebeška se Kraljica“, Slava Bogu IV. del (A. Hribar). „Dan presveti dan veselja“, harm. (J. Sicherl). „Zapoj veselo o kristjan“, harm. (J. Sicherl). „Te Deum Laudamus“,

„Cerkv. Glasb.“ št. 19. 1878 (A. Foerster). „Tantum ergo in Genitori“, rokopis (J. Sicherl). „Regina coeli lactare“, „Cerkv. Glasb.“ št. 5. 1879 (A. Foerster).

Veliko nedeljo pri veliki sv. maši: „Vidi aquam“, Lauda Sion 148 (Anton Foerster). „Introit in communio“, koralno. „Missa in hon. s. Joseph“ (A. Hribar). Graduale: „Haec Dies“, Lauda Sion št. 77 (Skubersky). Offertorium: „Terra tremuit“, Lauda Sion št. 76 (A. Foerster). „Tantum ergo“, „Cerkv. Glasb.“ št. VIII. 1891 (Ang. Hribar). „Laudate Dominum“, Cecilija I. del (A. Foerster).

Velikonočni ponedeljek peli smo: „Missa Immaculata“, (Gott. Rott) itd. Omenim tudi, da smo se od 1. decembra 1896 dosedaj na novo navadili 15 cerkvenih napevov razne vsebine, med njimi „Missa in hon. s. Joseph (A. Hribar). „Popule meus“ (Vittoria). „Pro vesperis Sab. sancto (A. Hribar) in drugi.

Kadar nam čas dopušča, vadimo se tudi „Narodnih“, vzlasti iz Slovenske pesmarice I. z v. 1896.

Naš sedANJI pevski zbor je 4 soprani, 3 alti, 3 tenori in 2 basa.

V nekaterih sosednjih župnijah je cerkveno petje na zelo nizki stopinji; vzrok temu je nezmožnost in nebržnost organistov, slabi dohodki in še druge neugodne razmere. — Ker bodo v kratkem času nastopili v naši dekaniji trije novi organisti, želeli bi bilo, da bi vsi na to delali, da bi se tudi v naših krajih povzdignilo cerkveno petje.

Josip Sicherl, organist.

Celje. (Koncert v cerkvi.) Dragi čitatelj! ne jemlji mi za hudo, ker se zopet oglašam iz Celja. Pogovorili so se med seboj nekateri „Musikvereinerji“ v tukajšnjem mestu, da bodo priredili „Koncert“ z orglami v naši farni cerkvi. Za dovoljenje so prosili milostljivega g. opata, mene pa, da bi poleg sodeloval. Jaz sem se proti njim takoj odločno izrazil, da po naših krajih kaj enakega ni v navadi, posebno v taki cerkvi, v kateri se hrani sv. Rešnje Telo. Ti goreči kristjanje, ki ne gredo nikoli v cerkev, so se obrnili do č. gosp. opata z jako nerazumljivo prošnjo, tako, da bi jim bili skoro dovolili, ako bi ne bili pomislili, da utegnejo ti gospodje kaj nedostojnega v hramu Božjem prepevati in muzicirati. Prepričan sem, da cerkveni koncerti pravi liturgični glasbi več škodujejo kakor koristijo; zato naj se prirejajo v protestantovskih cerkvah, ne pa v rimskokatoliških. Vsa čast in hvala gospodu opatu, ker niso pozabili izreka: „Dajte cesarju, kar je cesarjeva in Bogu, kar je Božjega“. Sliši se, da namerajo ti posvetni glasbarji prošnjo vložiti na milostljivega knezo-škofa za zgor imenovani nastop v mestni cerkvi. Kaj bodo k temu rekli lavantinski vladika, to je še neznano. Naj bi se ne spremenila hiša Božja v koncertno dvorano.

Oprostite, da zabilježim še to, kar me že dolgo časa zelo teži, namreč, da se pri tukajšnji farni cerkvi prerado dovoli rabiti raznim pritiskačem še dobro ohranjene orgle s 24 spremeni. Ni še dolgo, ko je neki „N.“ med sveto mašo semtertje iskal spremenov za petje, kakor slepa kura zrna; seveda je igral pred povzdigovanjem tudi z mixturo in oktavo. Oh! ubogo, blagoslovljeno muzikalno orodje, koliko more po nedolžnem trpeti in pobožno ljudstvo pri sv. maši motiti.

Toraj bi bilo dobro pri nas, kakor tudi drugod, da bi imel pravico do cerkvenih orgel le orglavec, kateri je zato postavljen, da pazi in odgovor daje za nje; ne pa oni, ki misli, kaj meni mar, če se vse polomi, samo da grmi in buči, kakor ob hudi uri. Dragi bralec, presodi sam, je li orglavec za orgle odgovoren, ako cerkveni predstojnik nevednežu na-nje igrati dovoli? B.

Iz Gornjega Grada. Večkrat sem že nastavlil pero, da bi poročal o stanju cerkvene glasbe v naši dekaniji, a vselej sem si premislil, nadejaje se, da boče o tem pisalo drugo dero, kar se je tudi zgodilo v 2. št. „Cerkv. Glasb.“ po g. dopisniku iz Celja in kar mu mora sleherni trezno misleči človek potrditi, da je to čista a žalostna resnica. Še žalostnejše zglede bi lahko tukaj navedel, a naj je prihranim za drugo priliko ali pa spretnejšemu poročevalcu.

Danes sem si stavil nalogo kratko poročati o cerkvenem petju samo v velikonočnih praznikih.

Veliki četrtek: Missa solemnis, koralna.

V četrtek in petek po zvečerni pobožnosti peli smo „Očitjanje“ in „Lamentacije“, oboje zložil A. Foerster, kar se je občinstvu jako dopadlo.

Veliko soboto: Missa „St. Caeciliae“, Anton Foerster, seveda tudi predpisane „Vespere“ iz „Graduale Rom.“ Popoldne pri vstajenju slovenske pesmi od skladateljev P. A. Hribar, (Slava Bogu), Fajgelj in Laharnar. Po procesiji „Te Deum“ enoglasno z: orglami ter „Regina coeli“, A. Foerster.

Veliko noč: Tantum ergo in Missa „St. Josephi“, P. A. Hribar. Graduale „Haec dies“, A. Foerster. Offertorium „Terra tremuit“, (rokopis). Pri drugem opravilu Missa „St. Cecilija“, A. F.

Velikonočni pondeljek: Missa „Immaculata“, G. Rott.

Mimogrede opomnim, da pojemo poleg „Cecilije“ večinoma vse slovenske cerkvene skladbe domačih skladateljev; posebno dobro služi nam „Cerkv. Glasb.“ Latinskih figuralnih maš pojemo 5; res malo število, a zato jih lahko boljše izvajamo. Missa „St. Caeciliae“, Foerster, Missa „St. Josephi“, P. Ang. Hribar, „Kind Jesu“, Schweitzer, Missa „Immaculata“, G. Rott in enoglasno latinsko mašo D. Fajgelj op. 9. Ob nekaterih prilikah pojemo koralne maše kakor: Missa solemnis, Missa in Feriis per Annum ter in Fest. Semiduplicibus.

Naše najnavadnije knjige so koralne „Graduale Rom.“ in „Ordinarium Missae“ ter „Cecilija“. Ako ni zadostno število pevcev, kar se rado večkrat zgodi, brž koralno mašo v roke ter lahko z malimi močmi, včasih tudi sam pojem celo mašo koral, in je slovesna sv. maša ravno tako ali pa še lepše opravljena, kakor pa pogostokrat kje z raznim hruščem in ropotom.

Responsorije vedno Foersterjeve enoglasno z orglami, ob raznih prilikah 4-glasno brez orgel. Da imamo večje veselje do koralnega petja, nas vedno navdušujejo zato jako goreči ter velik prijatelj koralnega petja veleč. g. dekan.

Mnogo bi se še dalo pisati o koralu, a to se je tu in tam dosti razpravljalo in se še vedno priporočuje koral, kot prvo ter najdostojnije cerkveno petje pri liturgični službi Božji.

Samo ob sebi se ume, da pojem koralne vloge Introitus, Graduale, Offertorium (ako ni figuralno), in Communio, po predpisanem redu od dotičnega praznika največkrat le sam.

J. S.

Razne reči.

Vabilo. Da se zamore prej ko mogoče izvoliti osnovalni odbor „Podpornega društva organistov za Lavantinsko škofijo“, si usoja udano podpisani naznani čl. gg. duhovnikom, organistom in vsem prijateljem cerkvene glasbe, da se bode vršilo posvetovalno zborovanje dne 20. julija t. l. v Celji z nastopnim dnevnim redom: a) Ob 10. uri sv. maša v mestni župnijski cerkvi, b) zborovanje v „Narodnem domu“: 1.) Pozdrav sklicatelja, 2.) prečitjanje pravil. Tu je omeniti, da se bodo pravila samo prečitala in kolikor mogoče popravila, da bode imel osnovalni odbor pozneje glede tistih lažje stališče. 3.) Volitev osnovalnega odbora in 4.) Posameznosti. — Zeleti je, da se zborovanja udeležijo tudi naši vrli sosede! — Sv. Cecilija naša zaščitnica naj nam izprosi Božjega blagoslova, da se začeto delo v korist in blagor cerkvene glasbe tudi zamore srečno nadaljevati.

Silvester Šentjurec,

minor. organist v Ptujju, sklicatelj.

— Orglarska šola „Cecil. društva“ v Ljubljani zaključil letošnji tečaj dne 14. julija s sveto mašo, po kateri bode preskušnja (v šolskih prostorih, Vodnikov trg št. 5), h kateri se uljudno vabijo prijatelji cerkvene glasbe.

Današnjemu listu pridana je 6. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.